

**LYDIA
DAVIS**

Defalcare. Aproape nicio amintire

Integrala prozei scurte – volumul 1

Traducere din limba engleză
de Luana Schidu

VELANT
CĂRȚI ÎNSEMNATE.

Finland

DEFALCARE

(1986)

Poveste

Mă întorc de la serviciu și găsesc un mesaj de la el: nu vinie, e ocupat. O să sune din nou. Aștept vești, apoi, la 9:00, mă duc la el acasă, îi găsesc mașina, dar el nu e. Bat la ușa apartamentului, apoi la ușile tuturor garajelor, neștiind care e al lui. Niciun răspuns. Scriu un bilet, îl recitesc, scriu un nou bilet și i-l pun în ușă. Acasă nu-mi găsesc locul și tot ce pot să fac, deși am foarte multe de făcut, fiindcă plec într-o călătorie a doua zi dimineața, e să cânt la pian. Îl sun din nou la 10:45 și e acasă, a fost la film cu fosta lui iubită și ea e încă acolo. Spune că mă sună el. Aștept. În cele din urmă, mă așez și îmi notez în carnet că atunci când o să sune ori o să vină apoi la mine, ori n-o să vină, și atunci o să mă înfurii, așa că fie o să-l am pe el, fie o să am propria-mi furie, și asta s-ar putea să fie foarte bine, căci furia e o mare alinare, după cum am descoperit cu soțul meu. Apoi continuu să scriu, la persoana a treia și la timpul trecut, că evident ea a avut întotdeauna nevoie de o iubire, chiar dacă era o iubire complicată. Mă sună înainte s-apuc să termin de scris toate astea. Când sună, e puțin trecut de 11:30. Ne certăm până aproape de 12. Tot ce spune e o contradicție; de exemplu, spune că n-a vrut să ne vedem pentru că a vrut să lucreze mai mult, pentru că a vrut să fie singur, dar n-a lucrat și n-a fost singur. Nu-l pot face în niciun fel să-și reconcilieze măcar una dintre aceste contradicții și când conversația începe să semene prea tare cu multe dintre cele pe care le aveam cu soțul meu spun la revedere și închid. Termin de scris ce începusem, deși acum nu mai pare adevărat că furia aduce mare alinare.

Îl sun înapoi după cinci minute să-i spun că-mi pare rău de cearta asta și că-l iubesc, dar nu răspunde. Sun iar după alte cinci

minute, gândindu-mă că poate s-a dus în garaj și s-a întors, dar tot nu răspunde. Mă gândesc să mă duc din nou la el acasă și să-i caut garajul, să văd dacă e acolo și lucrează, pentru că acolo își ține biroul și cărțile și acolo se duce să citească și să scrie. Sunt în cămașă de noapte, e trecut de 12 și trebuie să plec a doua zi dimineață la 5. Cu toate acestea, mă îmbrac și conduc cei aproape doi kilometri până la el acasă. Mă tem că atunci când voi ajunge acolo voi vedea lângă casa lui alte mașini, pe care nu le-am văzut înainte, și că una dintre ele va fi a fostei lui iubite. Când intru pe alee văd două mașini care nu erau acolo înainte, și una dintre ele e parcată cât se poate de aproape de ușa lui, și mă gândesc că ea e acolo. Ocolesc mica clădire până în spate, unde se află apartamentul lui, și mă uit pe fereastră: lumina e aprinsă, dar nu pot vedea nimic clar din cauza jaluzelelor pe jumătate trase și a geamului aburit. Dar lucrurile din cameră nu sunt la fel cum erau mai devreme, și înainte nu era nici abur. Las ușa de plasă să se trântască și mă duc la șirul de garaje. Acum ușa se deschide în spatele meu, în timp ce mă îndepărtez, și el iese. Nu-l pot vedea foarte bine pentru că e întuneric pe aleea îngustă din fața ușii lui și el poartă haine închise la culoare, iar lumina, câtă este, e în spatele lui. Vine la mine și mă ia în brațe fără să spună nimic, și mă gândesc că nu spune nimic nu pentru că e copleșit de sentimente, ci pentru că pregătește ce va spune. Îmi dă drumul și trece în fața mea, spre locul unde sunt parcate mașinile, lângă ușile garajelor.

În timp ce ne îndreptăm într-acolo spune „Uite“ și numele meu și aștept să-mi spună că ea e acolo și că totul s-a terminat între noi. Dar n-o face, și am impresia că intenționa să spună ceva de felul ăsta, cel puțin să spună că ea a fost acolo și că apoi, nu se știe de ce, s-a răzgândit. În schimb, spune că tot ce s-a întâmplat în seara asta a fost vina lui și că-i pare rău. Stă cu spatele sprijinit de ușa unui garaj și cu fața în lumină, iar eu stau în fața lui, cu spatele la lumină. La un moment dat mă îmbrățișează atât de brusc, încât țigara mi se stinge de ușa garajului din spatele lui. Știi de ce suntem aici și nu în camera lui, dar nu-l întreb nimic până când nu e totul bine între noi. Atunci spune:

– Nu era aici când te-am sunat. S-a întors mai târziu.

Spune că singurul motiv pentru care ea se află acolo e că are o problemă și el e singurul cu care poate vorbi despre asta. Apoi spune:

– Nu înțelegi, nu?

Încerc să pricep.

Așadar, s-au dus la film, apoi au venit la el, apoi eu l-am sunat, apoi ea a plecat, și el m-a sunat și ne-am certat, apoi eu l-am sunat înapoi de două ori, dar el ieșise să-și ia o bere (spune), apoi eu am venit și între timp el se întorsese cu berea și se întorsese și ea și era în camera lui, așa că noi stăteam de vorbă în ușa garajului. Dar care e adevărul? Era posibil ca ei chiar să se fi întors amândoi în scurtul interval dintre ultimul meu telefon și sosirea la el acasă? Sau adevărul e că de fapt în timp ce el vorbea cu mine la telefon ea aștepta afară sau în garaj sau în mașina ei și pe urmă a adus-o înapoi în casă, iar când eu am sunat a doua și a treia oară el a lăsat telefonul să sune fără să răspundă pentru că se săturase de mine și de certuri? Sau adevărul e că ea chiar a plecat și s-a întors mai târziu, dar el a rămas și a lăsat telefonul să sune fără să răspundă? Sau poate o adusesse la el și pe urmă ieșise să cumpere bere, în timp ce ea îl așteptase ascultând telefonul cum sună? Ultima variantă e cea mai puțin probabilă. Oricum, nu cred că a plecat după bere.

Faptul că nu-mi spune adevărul întotdeauna mă face să nu fiu sigură care-i adevărul în anumite momente, și atunci mă străduiesc să-mi dau seama singură dacă ceea ce-mi spune este sau nu adevărat și uneori îmi dau seama că nu e adevărat, uneori nu știu, nu aflu niciodată, alteori doar pentru că mi-l spune iar și iar sunt convinsă că e adevărul pentru că nu cred că ar repeta atât de des o minciună. Poate că adevărul nu contează, dar vreau să-l știu fie și numai pentru a putea ajunge la niște concluzii despre lucruri ca: dacă e supărat pe mine sau nu; dacă e, cât de supărat; dacă mă mai iubește sau nu; cât de tare; cât de capabil e să mă înșele în fapt și după fapt, în ceea ce-mi spune.

Temerile doamnei Orlando

Lumea doamnei Orlando e una întunecată. La ea acasă știe ce-i periculos: aragazul, scara abruptă, cada alunecoasă și diverse cabluri prost puse. În afara casei știe câte ceva din ce e periculos, dar nu tot, și e speriată de propria-i ignoranță și avidă de informații despre infracționalitate și dezastre.

Deși își ia toate măsurile de precauție, nicio astfel de măsură nu va fi de ajuns. Încearcă să se pregătească pentru o foamete bruscă, pentru frig, pentru plictiseală și pentru sângerare abundentă. Are întotdeauna la ea un plasture, un ac de siguranță și un cuțit. În mașină are, printre altele, o bucată de frânghie și un fluier, precum și o istorie socială a Angliei din care citește în timp ce-și așteaptă fiicele, care adeseori întârzie la cumpărături.

În general îi place să fie însoțită de bărbați: ei îi oferă protecție atât grație dimensiunii mari, cât și grație perspectivei raționale asupra lumii. Ea admiră prudența și respectă un bărbat care rezervă o masă din timp sau pe unul care ezită înainte de a-i răspunde la orice întrebare. Crede în angajarea de avocați și cel mai confortabil se simte când vorbește cu aceștia, pentru că fiecare cuvânt al lor este susținut de lege. Dar preferă să-și roage fiicele sau o prietenă să meargă cu ea în oraș la cumpărături decât să meargă singură.

A fost atacată de un bărbat în lift, undeva în oraș. Era seară, bărbatul era negru și ea nu cunoștea zona. Era mai tânără pe atunci. A fost molestată de mai multe ori în autobuze aglomerate. Odată, într-un restaurant, după o ceartă, un chelner agitat i-a vărsat cafea pe mâini.

În oraș se teme să nu fie dusă de val în metroul greșit, dar nu cere îndrumări de la străini din clase inferioare. Trece pe lângă

mulți negri care plănuiesc diferite infracțiuni. Absolut oricine ar putea s-o jefuiască, până și o altă femeie.

Acasă, vorbește la telefon cu orele cu fiicele ei și totul e numai premoniție a unor dezastre. Nu-i place să-și exprime mulțumirea, pentru că se teme că-și va anula norocul. Dacă se întâmplă să spună că ceva merge bine, atunci coboară vocea și după ce o spune bate în măsuta cu telefonul. Fiicele ei îi spun foarte puține, știind că va găsi ceva de rău augur în ceea ce-i spun. Iar când îi spun atât de puține, ea se teme că au probleme – fie cu sănătatea, fie în căsnicie.

Într-o zi le spune o poveste la telefon. Era în oraș la cumpărături, singură. Își lasă mașina și intră într-un magazin de țesături. Se uită la țesături și nu cumpără nimic, dar ia cu ea în poșetă câteva mostre. Pe trotuar sunt mulți negri care se tot plimbă de colo-colo și o neliniștesc. Se duce la mașină. În timp ce-și scoate cheile, o mână o apucă de gleznă de sub mașină. Un bărbat stătuse întins sub mașina ei și acum o ține de glezna îmbrăcată în ciorap cu mâna lui neagră și îi spune cu un glas înăbușit de mașină să-și arunce jos geanta și să se îndepărteze. Ea se supune, deși cu mare greutate. Așteaptă lângă zidul unei clădiri și își privește geanta, dar aceasta nu se mișcă de pe asfalt, unde zace. Câțiva oameni se uită la ea. Apoi se duce la mașină, îngenunchează pe trotuar și se uită dedesubt. Vede lumina soarelui pe carosabilul din partea cealaltă și niște țevi pe burta mașinii: niciun bărbat. Își culege poșeta și pleacă acasă.

Fiicele ei nu-i cred povestea. O întreabă de ce ar face cineva ceva atât de ciudat, și încă în plină zi. Îi atrag atenția că nu avea cum să se volatilizeze pur și simplu, să dispară în neant. E scandalizată de neîncrederea lor și nu-i place cum îi vorbesc despre plină zi și neant.

La câteva zile după atacul asupra gleznei, e tulburată de un nou incident. Într-o seară s-a dus cu mașina într-o parcare de lângă plajă, cum face uneori, ca să poată sta și privi apusul prin parbriz. În seara asta însă, când privește spre apă, peste faleză, nu vede plaja liniștită și pustie pe care o vede de obicei, ci un mic grup de

APROAPE NICIO AMINTIRE

(1997)

Soțul meu: profil gastronomic

Mâncarea preferată a soțului meu, în copilărie, era carnea de vită la conservă. Am aflat asta ieri, când ne-au venit niște prieteni în vizită și am început să vorbim despre mâncare. La un moment dat, ei ne-au întrebat care a fost mâncarea noastră preferată în copilărie. Mie nu-mi venea niciuna în minte, dar soțul meu n-a trebuit să se gândească înainte de a răspunde.

– Carnea de vită la conservă, a spus el.

– Carne de vită la conservă cu un ou deasupra! a adăugat unul dintre prietenii noștri.

Soțul meu își lua deseori cina în restaurante de pe marginea drumului înainte de a ne cunoaște. Avea două care îi plăceau, dar îl prefera pe cel unde se făcea un sandvici cu rosbif cald foarte bun. Încă îi mai place câte-o bucată bună de rosbif, friptură sau hamburger cu sos și mirodenii și fript pe grătar afară, cu frigărui cu ceapă și ardei.

Dar acum eu sunt cea care îi gătește aproape toate mesele. De multe ori îi fac feluri de mâncare fără carne, pentru că nu cred că ne face bine carnea. De multe ori nu conțin nici fructe de mare, pentru că nici majoritatea fructelor de mare nu ne face bine, și nici pește nu e aproape niciodată, într-o anumită măsură pentru că nu pot să țin minte care tipuri de pește sunt bune de mâncat și care aproape sigur nu sunt, dar mai ales pentru că lui îi place peștele numai când e servit la restaurant sau gătit în așa fel încât să nu-și dea seama că e pește. De multe ori nu e nici brânză la mesele noastre, din cauza problemei cu grăsimea. Îi fac o caserolă de orez brun, de pildă, sau legume de iarnă cu sos de pătrunjel, sau

supă de napi cu frunze de napi, sau gratin de fasole și vinete, sau mămăligă cu legume picante.

– De ce nu faci mâncăruri care-mi plac? mă întrebă câteodată.

– De ce nu-ți plac mâncărurile pe care le fac? îi răspund.

O dată, am marinat bucăți de tofu în sos tamari, oțet din șampanie, vin roșu, măghiran prăjit și ciuperci chinezești uscate fierte înăbușit în apă. Le-am marinat patru sau cinci zile, apoi i le-am servit, tăiate subțire, într-un sandvici cu hrean și maioneză, felii de ceapă roșie, salată și roșii. Mai întâi a zis că tofu era tot fad, ceea ce spune mereu despre tofu, apoi a spus că, pe de altă parte, dacă n-ar fi știut că e acolo, nu i-ar fi simțit oricum gustul, pentru că erau atâtea alte lucruri în sandvici. A spus că mergea, apoi că știa că tofu îi face bine.

Uneori îi place ce-i fac, iar dacă e în toane bune o și spune. O dată, i-am făcut o salată de castraveți cu brânză feta și cu ceapă roșie și i-a plăcut, spunând că avea gust de Grecia. Altă dată i-am făcut o salată de linte cu ardei și mentă și i-a plăcut și aceea, deși a spus că avea gust de pământ.

Dar în general nu-i place ce gătesc la fel de mult ca mâncărurile pe care le mănca în restaurante și cu siguranță nu la fel de mult ca acelea pe care și le făcea singur înainte de a mă cunoaște.

De exemplu, își făcea rulouri din carne de vită fierte în sos de Marsala. Lua felii subțiri de pulpă sau vrăbioară, le dădea prin făină, acoperea una din fețe cu semințe de mărar măcinate, le rula în jurul unui cârnat italian afumat și le fixa cu o scobitoare. Apoi le sota în unt și le fierbea la foc mic în sos de Marsala brun, cu ciuperci. Mai făcea și rulouri din vițel umplute cu prosciutto și Gruyère. Un alt fel preferat era o ruladă din carne tocată de vițel, porc și mușchi. Conținea usturoi, rozmarin, două ouă și pesmet din grâu integral. Dedesubt și deasupra punea feliuțe de bacon afumat.

Acum, rulada pe care i-o fac eu e din carne tocată de curcan. Și ea are ciuperci, firimituri proaspete de pâine integrală și usturoi, dar altfel nu seamănă. Eu o fac cu un singur ou, țelină, praz, gogoșari, sare și piper, și un praf de nucșoară.

Afară, pe ponton, el mănâncă fără să spună nimic, cu privirile pierdute peste apa de dincolo de salcie. E calm și contemplativ. Nu cred că e calm pentru că îi dau să mănânce atât de mult mai puțină carne, ci pentru că se învață să accepte ce fac. Nu-i place, dar știe că eu cred că o fac pentru binele lui.

Cum nu spune nimic despre rulada de curcan, îl întreb, și când îl presez să-mi răspundă, îmi spune că merge, dar nu se înnebunește după ea. Se scuză adăugând că în general nu se înnebunește după mâncare. Nu sunt de acord, pentru că l-am văzut înnebunindu-se după mâncare, deși aproape niciodată după ce-i servesc eu. De fapt, îmi pot aminti o singură ocazie în care i-a plăcut foarte mult ce i-am servit eu.

A fost în seara în care am făcut mămăligă cu legume picante la cină, deși nu era ceva ce-i plăcea. Mămăliga, întinzându-se într-un cerc gros de culoare ocru sub movila de legume maro-roșcate, arăta bizar și ne-a amintit amândurora de o balegă de vacă. Dar după ce a mâncat puțin din ea, soțul meu a spus că era mai bună la gust decât părea, ceea ce mai spusese și despre alte mâncăruri de-ale mele. Cartea de bucate sugera un anumit desert în continuare: o pară coaptă, apoi ținută la rece, cu nuci. Când ne-am așezat la masă, i-am spus soțului meu ce urma la desert, deși nu aveam de gând să-mi mai bat capul să răcesc para.

Asta e una dintre problemele mele ca bucătar – că nu mă deranjez să fac fiecare lucru așa cum se face. Nu par să înțeleg importanța detaliului în bucătărie. Soțul meu o înțelege, și când i-am spus ce plănuiam pentru desert, s-a ridicat imediat de la masă și a pus para în congelator, să se răcească.

Când am ajuns să mâncăm para cu nuci, contrastul dintre dulceața răcoroasă, succulentă a fructului și aroma mai caldă, mai uleioasă a nucilor l-a încântat clar pe soțul meu, suficient cât să-și imagineze alte deserturi cu fructe – smochine înăbușite cu ghimbir, găluște cu prune și felii de portocală roșie cu nuci pecan. Cu siguranță a fost mai încântat de acest desert decât de orice altceva îi dădusem. Dar el fusese cel care pusese para în congelator, și învășasem între timp că atunci când se implică în prepararea unei mâncări, de fapt în orice, e mai probabil să-i placă.

Foucault și creionul

Așezat să-l citesc pe Foucault cu creionul în mână. Răsturnat un pahar cu apă pe podeaua sălii de așteptare. Pus jos Foucault și creionul, șters apa cu mopul, reumplut paharul. Așezat din nou să citesc Foucault cu creionul în mână. Oprit să scriu însemnare în agendă. Reluat Foucault cu creionul în mână. Consilierul îmi face semn din ușă. Pus jos Foucault și creion, precum și agendă și stilou. Șezut cu consilierul și discutat situație tensionată a conflictului produs de numeroasele certuri înfierbântate. Consilierul atrage atenția că-i periculos, ridică stegulețul roșu. Despărțit de consilier, mers cu metrourl. Stat în vagonul metrourlui, luat Foucault și creion, dar nu citit, gândit în schimb la situația tensionată a conflictului, steguleț roșu, ceartă recentă despre călătorie: cearta în sine a devenit o formă de călătorie, fiecare propoziție purtându-i pe beligeranți spre propoziția următoare, propoziția următoare la următoarea și, în cele din urmă, beligeranții nu mai sunt unde erau la început, sunt oboșiți de călătorie și de petrecut atâta timp față în față, unul în compania celuilalt. După mai multe stații de metrou în care gândit la ceartă, oprit din gândit și deschis Foucault. Găsit Foucault, în franceză, greu de înțeles. Propozițiile scurte mai ușor de înțeles decât cele lungi. Anumite propoziții lungi inteligibile bucată cu bucată, dar atât de lungi, că uiți începutul înainte de a ajunge la sfârșit. Întors la început, înțeles începutul, citit mai departe și iar uitat începutul înainte de a ajunge la sfârșit. Citit fără a mă mai întoarce și fără a înțelege, fără a-mi aminti și fără a învăța, cu creionul atârându-mi inutil în mână. Ajuns la o propoziție care era clară, făcut semn cu creionul pe margine. Semnul indica înțelegere, indica un progres în lectură. Ridicat